



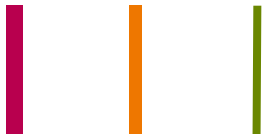
## **Termer og termdannelse**

**Knut Jonassen**

**Soria Moria**

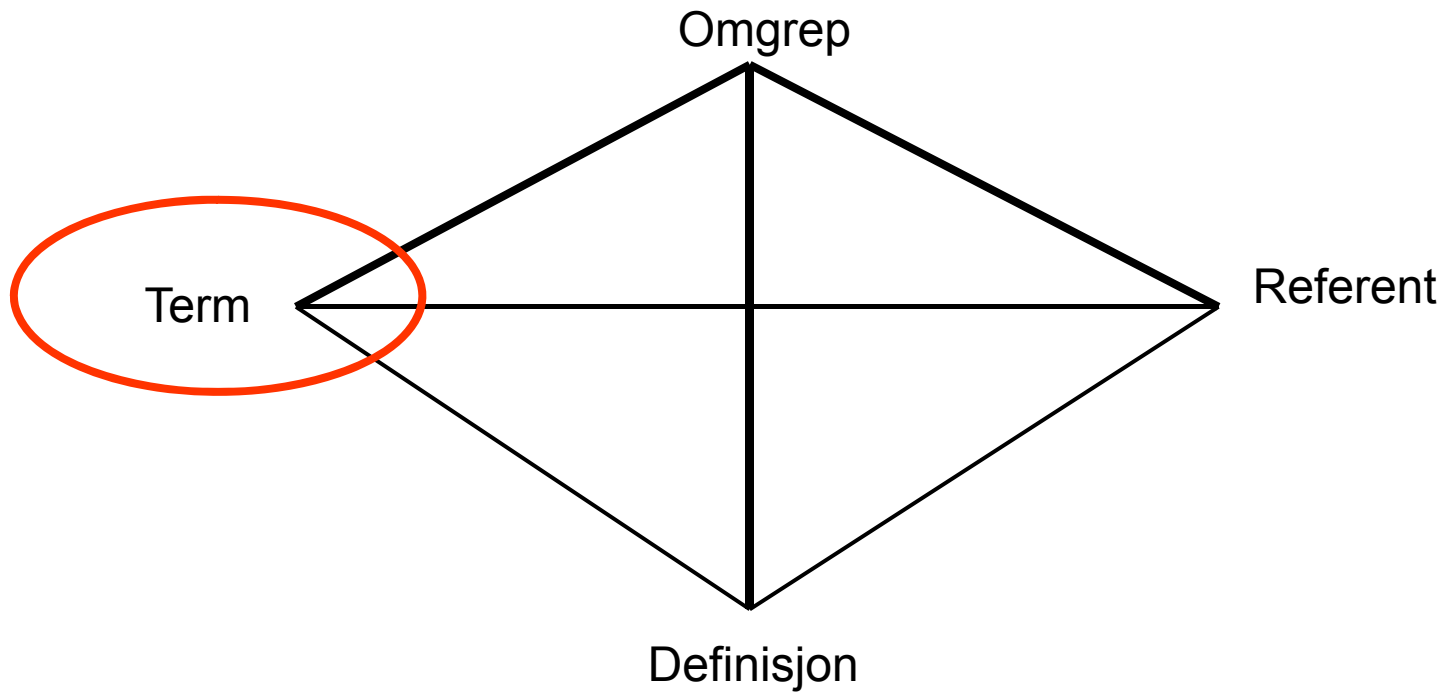
**terminologikurs**

**2012-10-10**

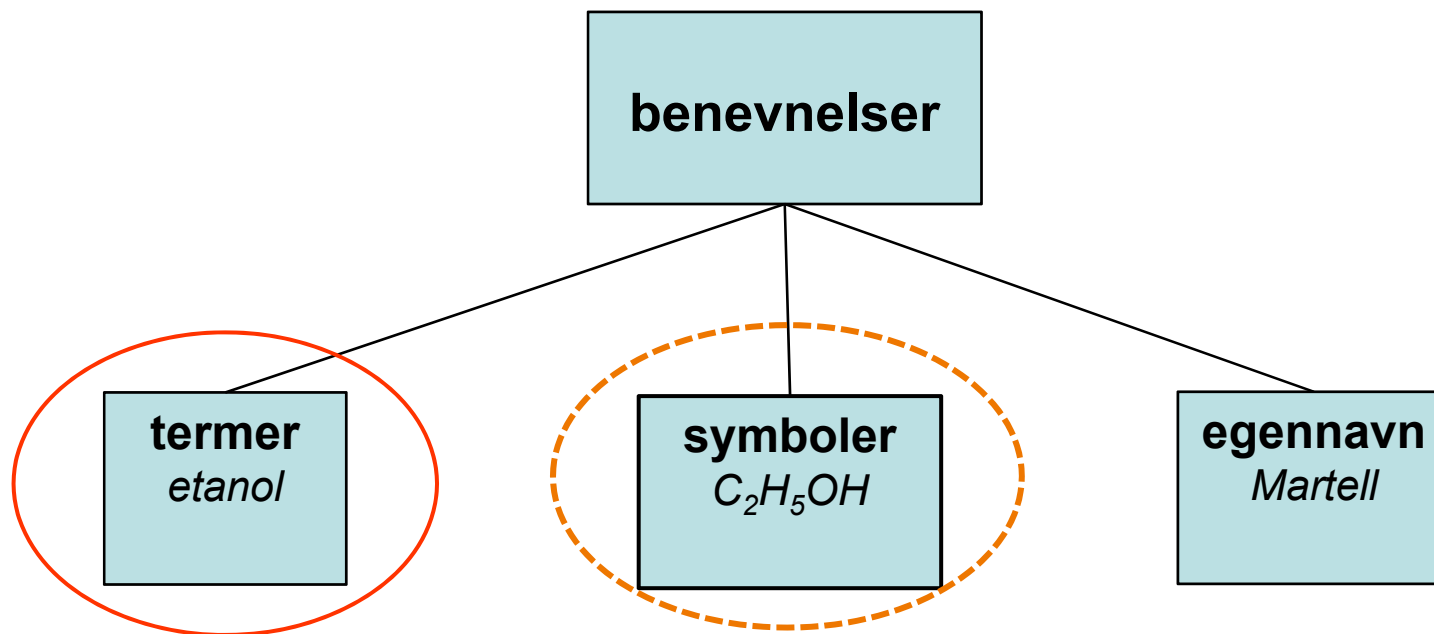


# Det semiotiske triangelet

(Den utvida Ogdens trekant)

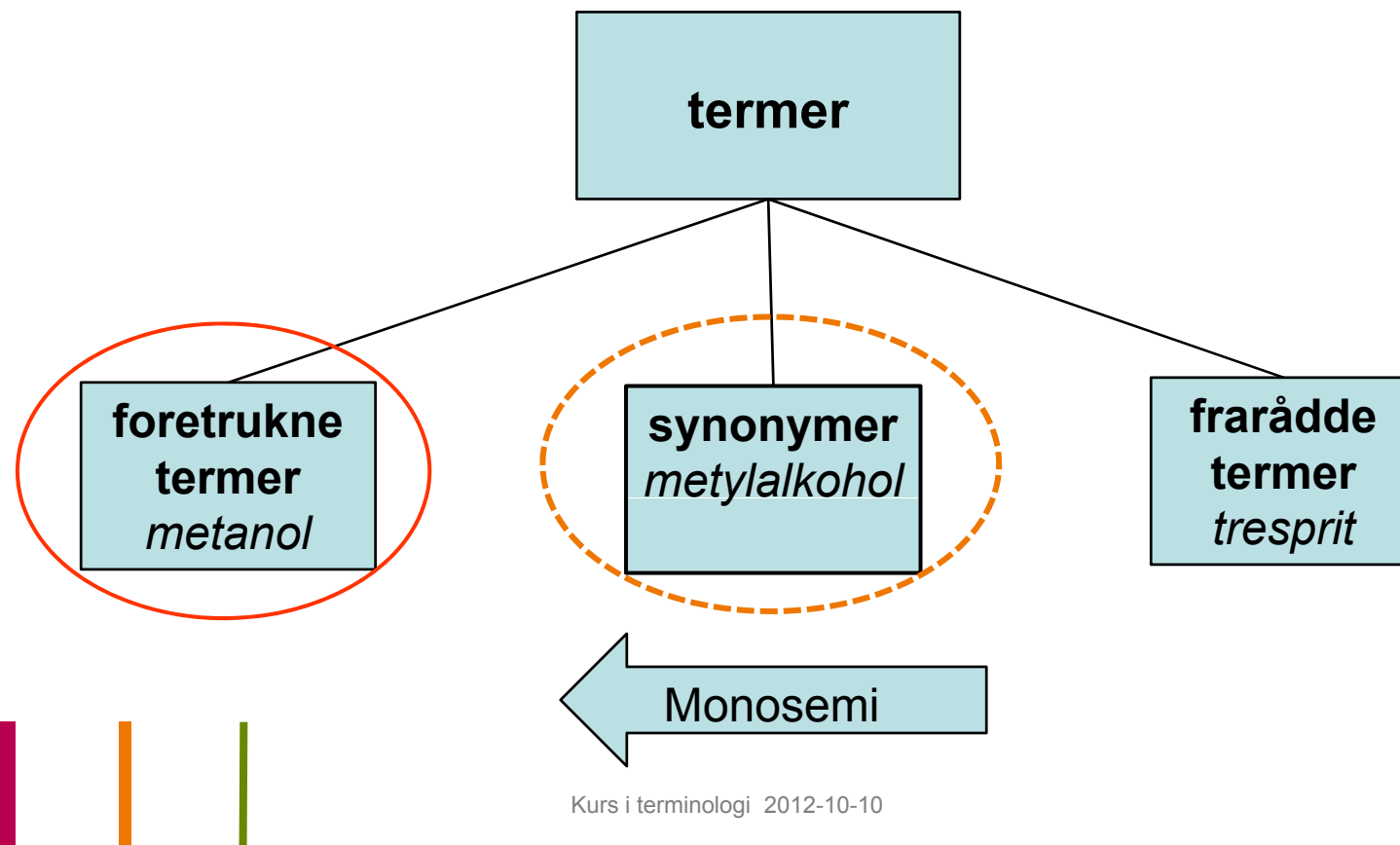


# Benevnelser og termer



# Term

- Betegnelse som representerer et begrep innenfor et fagområde



# Krav: gode termer bør være

- transparente *termisk støy* ↔ *Johnsen-støy*
- konsekvente *magesekk/tykktarm* ↔ *ventrikkel/kolon*
- velegnete *forurensing* ↔ *forurensning*
- språkøkonomiske  
*unbrakonøkkel* ↔ *utvendig sekskantnøkkel*
- utbyggbare  
*urt/urtete* ↔ *medisinsk plante/medisinsk plantete*
- språklig korrekte *SMSe/essemesse* ↔ *tekste*
- iht. fagtradisjon *PC* ↔ *PD*
- morsmålspreferanse *mail/e-mail* ↔ *e-post*



# Symboler

- Symboler i termer
  - U-sving
  - T-bjelke
- Globale symboler
  - Matematikk:  $\infty$  og  $\Sigma$
  - Biologi/medisin: ♀ og ♂
- Skilt og piktogrammer



# Noen teknikker (I)

- Nylaginger
  - Avledninger *toksin* → *detoksifikasjon*
  - Sammensetninger *plastmerd, informativt tillegg, vegg-til-vegg-teppe, skruehodeforniklingsfeilsøkingemetodeutvikling*
  - Forkortede former
    - Kortformer *åttelandsgruppen* → *G8*
    - Klipte termer *Lofotens fastlandsforbindelse* → *Lofast*
    - Forkortelser *i henhold til* → *iht.*
    - Initialord *Standard Norge* → *SN*
    - Akronymer *Overflateaktivt stoff* → *Surfaktant* (**Surface active agent**)



# Noen teknikker(II)

- Bruk av eksisterende former
  - Konversjon *drift* → *å drifte*, *konstant* → *en konstant*
  - Terminologisering *krets (allm.spr.)* → *krets (elektro)*,  
*cellulosestykker* ↔ *Lynol*, *Hoover* ↔ *støvsuger*
  - Semantisk overføring *papirkurv* → *papirkurv*
  - Tverrfaglig lån *morfologi (biologi/medisin)* → *morfologi (gram.)*,  
*virus (biologi/medisin)* → *virus (edb)*





# Noen teknikker(III)



- Lån mellom språk
  - Direkte lån *grid* → *grid*, *starboard* → *styrbord*, *wolfram* → *wolfram*
  - Oversettelseslån *e-mail* → *e-post*, *long-term storage* → *langtidslagring*



# Hensyn å ta

- Språklig presisjon på fagområdet
- Evne til kommunikasjon og evne til å representere kunnskap
- Språklig stabilitet
- Ivareta kvaliteter i aktuelt språk (morsmålet)
- Språklig parallellitet

